

7. MEĐUNARODNI KONGRES PORESKIH SAVETNIKA

28. maj 2021. godine

- **Zakon o deviznom poslovanju i obaveza izveštavanja privrednika prema NBS**
- **Propisani obrasci**

- **ODLUKAO OBAVEZI IZVEŠTAVANJA U POSLOVANJU SA INOSTRANSTVOM ("Sl. glasnik RS", br. 24/2007., 87/2009. i 40/2015.) primenjuje se od 15. 05.2015.**
- *Nedostaje član 2. Zakona*
- **ODLUKA O IZVEŠTAVANJU O KREDITNIM POSLOVIMA SA INOSTRANSTVOM("Sl. glasnik RS", br. 56/2013 i 4/2015);**
- *Nedostaje član 4. Zakona*

Obaveze izveštavanja:

- 1) o stanju i transakcijama po osnovu stranih direktnih investicija nerezidenata u zemlji, na Obrascu DI1;
- 2) o stanju i transakcijama po osnovu stranih direktnih investicija rezidenata u inostranstvu, na Obrascu DI2;
- 3) o transakcijama rezidenata s nerezidentima po osnovu izvođenja investicionih (građevinskih) radova, na Obrascu GRU;
- 4) o stanju i prometu na računima rezidenata u inostranstvu i na kontokorentnim računima, na Obrascu RN.

Direktne investicije DI 1 i DI 2

- *Direktne investicije* su ulaganja rezidenta u inostranstvu i nerezidenta u Republici u pravno lice sa ciljem da se uključi u upravljanje poslovima tog pravnog lica.
- Pod ulaganjem smatra se: osnivanje pravnog lica, ogranka ili predstavništva, kupovina udela ili akcija u kapitalu pravnog lica, dokapitalizacija pravnog lica kao i svaki drugi oblik ulaganja.

Direktne investicije

- Pod ulaganjem smatraju se i krediti i zajmovi sa rokom dospeća od pet godina ili dužim ukoliko imaju prirodu podređenog potraživanja (subordinirani krediti i zajmovi).

Obavezno izveštavanje NBS

- Izveštaji se sačinjavaju u SAD dolarima, prema zvaničnom srednjem kursu SAD dolara poslednjeg dana izveštajnog perioda.
- Obveznici izveštavanja dužni su da popunjene obrasce elektronski dostave Narodnoj banci Srbije - Sektoru za ekonomske analize i istraživanja - Odeljenju za platni bilans - Grupi za deviznu statistiku, i to najkasnije deset dana posle isteka izveštajnog perioda, na mejl adresu:
devizna.statistika@nbs.rs

Obrazac DI-1

- **IZVEŠTAJ O STRANIM DIREKTNIM INVESTICIJAMA NEREZIDENATA U ZEMLJI - Obrazac DI-1**
- Obavezni su da dostavljaju svi privredni subjekti koji za osnivača pored rezidenta /fizičko ili pravno lice/ imaju za osnivače i strana lice.
- Strano lice /fizičko ili pravno/ može da bude 100% vlasnik privrednog subjekta u Srbiji.

Obrazac DI – 1

- Obveznici izveštavanja dostavljaju izveštaje u sledećim periodima:
- 1) izveštaj o stranim direktnim investicijama nerezidenata u zemlji (stanja i transakcije) – na Obrascu DI-1, tromesečno /npr. do 10. aprila za januar-februar–mart, za period april-maj-jun izveštaj se podnosi 10. jula, 31. marta podnosi se i godišnji izveštaj za prethodnu godinu. Znači 5 puta se podnosi Obrazac DI – 1

Obrazac DI – 1

- Obrazac DI – 1 omogućava deviznoj statistici da prati u privredi sledeća vlasnička ulaganja, odnosno devizni priliv u zemlju po osnovu sledećih vlasničkih ulaganja i to:
- 1. - osnivački ulog;
- 2a. - povećanje vlasničke glavnice /osnovnog kapitala/;
- 2b. - povećanje rezervi pravnog lica;
- 3. privatizacija /otkup vlasničkih udela od Agencije za privatizaciju/;
- 4. preuzimanje vlasničkih udela od drugih domaćih pravnih ili fizičkih lica;
- 5. ostalo

Poslovne promene koje se iskazuju u DI 1 obrascu:

- Osnivački ulog – upisan/uplaćen;
- Uplata osnivača koja ne povećava osnivački ulog – šifra 560;
- Isplata dividende osnivaču;
- Finansijski kredit od osnivača koji se registruje kod NBS;
- Konverzija duga u osnovni kapital;

- Ulaganje kapitala u druga pravna lica
- *Izveštaj DI 1 dostavljase i kada nema poslovnih promena, kurs USD se stalno menja!*

Obrazac DI-2

- Izveštaj o stranim direktnim investicijama rezidenata u inostranstvu (stanja i transakcije) – na Obrascu DI-2,
- Dostavlja se tromesečno, u istim terminima kao i prethodni Obrazac.
- Svrha podnošenja Obrasca DI-2 deviznoj statistici je prvenstveno da informiše NBS po kom osnovu je došlo do odliva sredstava iz zemlje, i to:

- uplata u novcu;
- kredit;
- stvari;
- prava i licence;
- zamena dužničkog odnosa vlasničkim;
- reinvestirana dobit;
- ostalo

Ko ima obavezu da dostavlja NBS

Obrazac DI 2

- Pravna lica – suosnivači i vlasnici:
 - firmi,
 - Ogranaka;
 - Stalne poslovne jedinice u inostranstvu.
 - Fizička lica – vlasnici ili suvlasnici firmi u inostranstvu.

Podaci koji se iskazuju su:

1. Osnivački ulog;
2. Uplata osnivača koja ne povećava osnivački ulog;
3. Davanje kredita;
4. Konverzija duga u osnovni kapital;
5. Isplata dividende;
6. I kada nema promena Obrazac se dostavlja NBS svaka tri meseca.

Obrazac GRU

- Izveštaj o transakcijama rezidenata s nerezidentima po osnovu izvođenja investicionih (građevinskih) radova.
- Obrazac **GRU**, dostavlja se tromesečno; u istim terminima kao i prethodni Obrasci.

Obrazac GRU

- **Obrazac GRU popunjavaju obveznici rezidenti koji imaju zaključene ugovore o izvođenju investicionih (građevinskih) radova koji se obavljaju u inostranstvu, kao i nerezidenti koji investicione radove izvode u Republici Srbiji bez obzira na to da li je ugovor zaključen pre ili tokom izveštajnog perioda.**

Obrazac GRU

- Pod građevinskim radovima smatra se od projektovanja, preko gradnje do zanatskih završnih radova.
- Ugovor o detašmanu sa Nemačkom – iznajmljivanje građevinskih radnika, takođe se evidentira u Obrascu GRU A.

Obrazac GRU

- **GRU-A**, koja se koristi kod izveštavanja rezidenata o izvođenju investicionih radova u inostranstvu, ili oznaka
- **GRU-B**, koristi se kod izveštavanja o izvođenju investicionih radova nerezidenata u Republici Srbiji.
- **U zaglavlju obrasca, pored podataka o firmi koja dostavlja GRU obrazac unosi se ukupna vrednost zaključenog ugovora (u SAD dolarima) unosi se vrednost iskazana po zvaničnom srednjem kursu poslednjeg dana izveštajnog perioda, bez obzira na to da li je ugovor zaključen pre ili tokom izveštajnog perioda;**

Obrazac GRU

- **Potrebno je popuniti poseban obrazac za svaki ugovor zaključen sa stranim investitorom (oznaka Obrasca GRU-A), odnosno za svaki ugovor zaključen za izvođenje radova u zemlji sa nerezidentom (oznaka Obrasca GRU-B).**

Obrazac GRU B

- Obrazac GRU B –u Odluci piše da ga dostavljaju strane kompanije koje rade na teritoriji Srbije, u stvari dostavljaju ga domaća preduzeća i preduzetnici koji su podizvođači a svoje usluge fakturišu stranoj kompaniji koja je nosilac posla!

Obrazac RN – Račun rezidenta u inostranstvu

- Izveštaj o stanju i prometu na računima rezidenata u inostranstvu i na kontokorentnim računima – dostavlja se na **Obrascu RN**.
- Izveštaj se dostavlja tromesečno, u istim terminima kao i prethodni Obrasci.

Obrazac RN

- Obveznik izveštavanja i popunjavanja Obrasca RN su rezidentne firme koje imaju rešenje Narodne banke Srbije kojim se odobrava držanje deviza na računu u inostranstvu, odnosno rezidenta koji je sa nerezidentom ugovorio plaćanje preko kontokorentnog računa i dr.

Obrazac RN

- Rešenje o odobrenju držanja deviza u inostranstvu izdaje Narodna banka Srbije - Sektor za devizne poslove. U samom Rešenju NBS određuje iznos – visinu deviznih sredstava koliko obveznik najviše može da drži novca na računu. Ovaj podatak takođe se unosi u obrazac.
- Obveznici su dužni da izveštavaju o stanju svakog računa u inostranstvu posebno (npr. odobrenja s lokalnom valutom).

Obrazac RN

- Rešenje se izdaje za period od godinu dana, uz **mogućnost da se rešenje izda i na duži rok** za investicione radove u inostranstvu u sledeća dva propisana slučaja:
- - **do roka do kojeg rezident treba da naplati radove**, i to do iznosa nenaplaćenih radova - na osnovu dokumenta kojim se ovaj rok dokazuje;
- - **do roka do kojeg rezident treba da izmiri poreske obaveze prema zemlji u kojoj izvodi radove** - na osnovu izvoda propisa te zemlje kojim se dokazuje ova obaveza.

Obrazac RN

- **Rezident, po dobijanju rešenja NBS o odobrenju za držanje deviznih sredstava na računu kod banke u inostranstvu, u obavezi je da NBS dostavi podatke o broju računa kod banke u inostranstvu, u roku od 30 dana, računajući ovaj rok od dana otvaranja računa.**

- Svi izveštaji se sačinjavaju u SAD dolarima, prema zvaničnom srednjem kursu SAD dolara poslednjeg dana izveštajnog perioda.
- Izveštaji se šalju elektronskom poštom na e-mail adresu: devizna.statistika@nbs.rs.

KOMERCIJALNI KREDITI

- Član 4. Zakona o deviznom poslovanju, svi spoljnotrgovinski poslovi koji nisu realizovani u roku od godinu dana smatraju se komercijalnim kreditima.
- Komercijalni krediti registruju se kod NBS na propisanim obrascima.

EVIDENTIRANJE KREDITNOG ODNOSA PO SPOLJNOTRGOVINSKOM POSLU

- Izvoz robe i usluga koji nisu naplaćeni u roku dužem od godinu dana;
- Unapred plaćena roba ili usluga koja nije uvezena u roku od godinu dana od dana plaćanja – dat avans;
- Registruju se na obrascu P1.

Koje spoljnotrgovinske poslove treba registrovati kao kreditni posao :

- Uvoz robe ili usluga koji nije plaćen u roku dužem od godinu dana od dana izvršenog uvoza, i
- unapred naplaćena roba ili usluga koja nije izvezena u roku dužem od godinu dana od dana izvršene naplate – primljen avans.
- Registruju se na obrascu O1.

- Propisana sa dva kriterijuma na osnovu kojih se određuje da li postoji obaveza evidentiranja kreditnih poslova, a to su:
- pojedinačna vrednost posla mora da prelazi sumu od 100.000,00 dinara i
- ukoliko vrednost pojedinačnog posla ne prelazi navedeni iznos, ali ako je ukupna vrednost svih poslova u izveštajnom periodu veća od 1.500.000,00 dinara.

- **Šta to znači?** Ukoliko imate jedan od 4 navedena posla ne realizovan a da je star godinu dana, njegova vrednost ne prelazi navedenih 100.000,00 dinara, nemate obavezu registracije kreditnog posla.
- Ukoliko ih je više, a njihov ukupan zbir (nenaplaćen izvoz, plaćeni avans, ne plaćeni uvoz i ako još imate i primljen avans iz inostranstva koji niste realizovali) prelazi granični iznos od 1.500.000 dinara onda ste u obavezi da izvršite registraciju kreditnog posla.

- Obrasci za evidentiranje kreditnih poslova iz člana 4. Zakona o deviznom poslovanju, Odlukom su propisana tri obrasca za evidentiranja kreditnih poslova sa inostranstvom a to su P 1, P2 i O 1

Obrazac P-1 /izvoz/

- Izveštaj o potraživanju rezidenta po spoljnotrgovinskom prometu koji nije izmireno u roku dužem od godinu dana – **Obrazac P-1.**
- Na ovom obrascu evidentiraju se svi izvozi robe ili usluga koji nije naplaćen u roku dužem od godinu dana, ili unapred plaćena roba ili usluga koja nije uvezena u roku dužem od godinu dana.

Obrazac O-1 / uvoz

- Izveštaj o obavezi rezidenta po spoljnotrgovinskom prometu koji nije izmiren u roku dužem od godinu dana, evidentira se na **Obrascu O-1**.
- Ova kreditna prijava odnosi se na uvoz robe ili usluga koja nije plaćena duže od godinu dana, takođe ukoliko je unapred naplaćena roba ili usluga koja nije izvezena u roku dužem od godinu dana.

Koje poslovne aktivnosti se takođe iskazuju u Obrascu P1 i O1

- Nakon prve registracije kreditnog odnosa moguće je na ovim obrascima iskazati:
 1. Otpis obaveza;
 2. Otpis potraživanja;
 3. Prebijanje dugovanja i potraživanja u devizama;
 4. Prebijanje dugovanja i potraživanja po spoljntgovinskom poslu;
 5. Naplata od drugog nerezidenta a ne od onog koji vam duguje;
 6. Plaćanje drugom nerezidentu;
 7. Ugovor o cesiji ili asignaciji.

Rokovi za registraciju kreditnog odnosa

- Za period:
- 01. 01. – 31. 03. rok je 10. april;
- 01. 04. 30. 06. rok je 10. juli
- 01. 07. – 30. 09. rok je 10. oktobar i
- 01. 10. – 31. 12. rok je 10. januar naredne godine.

Adresa

- Obrasci se dostavljaju u elektronskom obliku, u eksel formatu, na adresu: izvestavanje@nbs.rs

● Hvala vam na pažnji,

● Dipl. ecc Biljana Trifunović,

● Poslovni konsultant